

سخن سردیبر

به بهانه زمینلرزه‌های اخیر ایران

از آبان ماه سال جاری تاکنون نزدیک به ۸۰۰ زمینلرزه کوچک و بزرگ در کشور روی داد که بزرگ‌ترین آن، زمینلرزه ۲۱ آبان ماه سرپل ذهاب با بزرگای ۷/۳ بود.

فلات ایرانزمین یک دگرشکلی پوسته‌ای بسیار فعال است و پهنه‌ای است با جنبش‌های لرزه‌ای که میان صفحات پایدار عربی و اوراسیایی جای دارد. بلندای کنونی آن همراه با دگرشکلی جنبه و لرزه‌خیزی با اندرکنش‌های پیچیده میان گسله‌هایی با سازوکارهای راندگی و امتدادلغز فعال به وسیله نیروهای همگرای صفحات ایجاد شده‌اند. این فلات به وسیله واحدهای زمین‌ساختی کنونی با ساختارهایی در جهت‌های گوناگون مشخص شده است که فرگشت زمین‌ساختی درازمدت و پیچیده‌ای را از پروتروزوییک پشت سر نهاده است.

نقشه‌برداری زمین، توزیع لرزه‌ای و داده‌های زمین‌ریخت‌شناسی فعال نشان از فشارش جنبه و کوتاه‌شدگی در فلات ایران همسو با چین‌خوردگی‌های فعال توزیع شده و گسلش در کمربندهای کوهزایی چین و راندگی در گستره‌های البرز، زاگرس کپه‌داغ و گستره‌ها و حوضه‌های مرکزی و خاور ایران و گوه‌برافزایشی مکران، در جنوب خاور دارد.

بنابراین باید پذیرفت که کشور ما دارای پتانسیل لرزه‌خیزی بالایی است و گهگاه رویداد زمینلرزه‌ای متوسط تا بزرگ سبب فاجعه‌ای ملی و منطقه‌ای در ایران می‌گردد. پنجم دی ماه ۱۳۹۶ پانزدهمین سالگرد زمینلرزه فاجعه‌بار ۲۰۰۳ میلادی (۱۳۸۲ خورشیدی) بم با بزرگای $M_w 6.6$ است. آیا ما نباید هیچ درس فراگیری از تاریخ رخدادهای ۲ هزار سال گذشته فلات ایرانزمین بیاموزیم؟ امید به کاهش خطر در ایرانزمین دور از انتظار نیست. پژوهشگران دانش علوم زمین بویژه جوانان پژوهشگر در خط مقدم این جبهه هستند.

به امید آن روز